

29. SEPTEMBER 2022

ERFARINGSOPSAMLING

Rammeaftale om køb af specialiserede indsatser til ledige med rocker- eller banderelationer mellem Københavns Kommune og Tiponi A/S

INDHOLD

Præsentation af Tiponi	2
Metode - Tiponis Faglige Ståsted.....	2
Præsentation af rammeaftaler, delaftaler og udbudsområdet	3
Forløb i Tiponi	4
Jobklub/Sidewalk	4
Rådighedsforløb.....	5
Mentor	5
Beskæftigelseskonsulent	5
Samarbejde.....	6
Praksisundersøgelse af 14 cpr-numre	6
Udbudsområde 1	7
Udbudsområde 2	9
Årets temaer	13
Samarbejde omkring parallelle processer i indsatsen (psykiatri og misbrug)	13
Hvordan arbejdes der med progression i forhold til job eller uddannelse?	16
Opsamling, generelle konstateringer og øvrige anbefalinger	17
Samarbejde	17
Borger med udokumenterede psykiske udfordringer/misbrug.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Ansvar for egen situation.....	17
Fastholdelse.....	17
Systemisk samarbejde	18

ERFARINGSOPSAMLING - TIPONI SEPTEMBER 2022

Erfaringsopsamlingen er del af rammeaftalen med Københavns Kommune. Denne erfaringsopsamling indeholder indledningsvis en præsentation af Tiponi som virksomhed. Herefter en redegørelse for vores faglige ståsted som metode til at skabe motivation og udvikling hos borgerne, samt en redegørelse for tilbuddene i indsatserne efterfulgt af en praksisundersøgelse. Afslutningsvis en opsamling med generelle konstateringer og anbefalinger.

Tiponi er blevet bedt om at udføre en praksisundersøgelse på to udbudsområder af borgere, som har afsluttet et forløb hos Tiponi i andet halvår 2021 eller første måned 2022. Grundet manglende datagrundlag (borgere) har to af borgerne på udbudsområde 1 afsluttet forløb i henholdsvis maj og august 2022.

Vi har i praksisundersøgelsen valgt at slå de to udbud sammen til denne ene erfaringsopsamling. Dette med baggrund i, at erfaringerne er forholdsvis ens, og at der samlet for de to udbudsområder kun er 14 cpr-numre repræsenteret. Erfaringerne med de enkelte borgere er dog adskilt i to afsnit for hvert udbudsområde.

PRÆSENTATION AF TIPONI

Tiponi er en forandringskabende konsulent- og mentorvirksomhed, som støtter de mest udfordrede medborgere til selvforsørgelse. Det gør vi i tæt samarbejde med jobcentre og socialforvaltninger i 18 sjællandske kommuner og med et netværk af små og mellemstore virksomheder. Vi arbejder tværfagligt og helhedsorienteret med alle aspekter af borgerens vanskeligheder og barrierer med et stort fokus på borgerens ressourcer.

Tiponi blev stiftet for knap 6 år siden. I dag udgøres Tiponi af godt 100 ildsjæle bestående af socialrådgivere, tidligere politifolk, psykoterapeuter, psykologer, socialpædagoger, virksomhedskonsulenter m.fl. Medarbejdergruppen er præget af stor diversitet, både hvad angår faglig baggrund, erfaringsgrundlag og i forhold til køn, sprog og kulturarv. Alle medarbejdere i Tiponi har erfaring i at samarbejde tæt med kommunerne. Der arbejdes helhedsorienteret med borgeren og opgaveløsningen, og vores socialrådgivere sikrer, at forløb, progressionsrapporter og afsluttende leverandørrapporter leveres med høj faglighed og kvalitet.

I Tiponi er vi meget bevidste om vores menneskesyn, faglighed og metoder i arbejdet. Vi betragter det som Tiponis DNA og betegner det *Tiponis Faglige Ståsted*.

METODE - TIPONIS FAGLIGE STÅSTED

I Tiponi arbejder vi med udsatte borgere, hvis start i livet og tidlige opvækst i de fleste tilfælde har været præget af tab, svigt, mangel på stabilitet og utilstrækkelig tryghed – ofte vold, psykisk sygdom og kriminalitet. Oplevelser som disse sætter aftryk langt ind i voksenlivet. Med indsigt og vedholdenhed skal vi sammen med borgeren lære at forstå borgerens adfærdsmønstre og skabe et stabilt fundament for et voksenliv. Vi tror på, at alle har et ønske om et meningsfuldt liv. At evne, vilje og mod til at tage ansvar for eget liv kan skabes. Og at sunde relationer styrker potentialet for udvikling og forandring.

Spørgsmålet om *meningen med tilværelsen* er et vigtigt omdrejningspunkt for vores arbejde med borgerne. Med eksistentialismen som videnskabsteoretisk ramme støtter vi den enkelte til at tage ansvar for eget liv. Det gør vi ud fra en grundlæggende indstilling til, at alle mennesker er født ind i en tilværelse uden foruddefineret mening. Samtidig er vi alle født frie. Dermed har det enkelte individ friheden til, men i høj grad også ansvaret for at skabe en meningsfuld eksistens.

Med afsæt i vores forståelse for det enkelte menneske arbejder vi med en række visualiserede metoder og teknikker, som vi har udviklet med afsæt i tilknytningsteorien og forskning i tilknytning. Metoderne hjælper den enkelte borger til at forstå, hvordan deres nuværende tilværelse er præget af deres tidlige erfaringer. Når det, som spænder ben i tilværelsen, bliver beskrevet og f.eks. tegnet på en tavle, bliver det begribeligt og forståeligt for borgerne og derved nemmere at tilegne sig nye personlige indsigter, som den enkelte efterfølgende støttes til at handle på.

PRÆSENTATION AF RAMMEAFTALER, DELAFTALER OG UDBUDSOMRÅDET

Tiponi har fra d. 1.juli 2020 indgået 'Rammeaftale om køb af specialiserede indsatser til ledige med rocker- eller banderelationer'. Aftalen er forlænget til og med d. 31. december 2023.

Målgruppen for forløbet er ledige job-, uddannelses- eller aktivitetsparate borgere med tilknytning til rocker- eller bandemiljø med forskellige udfordringer, herunder kriminalitetshistorik, misbrug, psykiske/kognitive problemer, fysiske helbredsproblemer, udadreagerende adfærd m.fl.

Formålet er, at målgruppen opnår tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet og støttes til at tage afsked med kriminelle miljøer og -aktiviteter. Formålet er desuden at sikre, at de borgere med banderelationer, som ikke er motiverede for at forlade de kriminelle miljøer, reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Rammeaftalen er primært blevet anvendt af Specialenheden i Jobcenter København og JKI på Lærkevej. Den er derfor anvendt til et antal ledige borgere med udadreagerende adfærd og/eller kriminalitetstruede.

Rammeaftalen omhandler to udbudsområder, som begge kan indeholde virksomhedspraktik, formidling til løntilskud, mentorstøtte samt vejledning og opkvalificering. De bidrager desuden begge til rådighedsvurdering med henblik på sanktionering heraf.

Udbudsområde 1: Hurtigt i virksomhedsplacering

Opgaven består i at sikre, at borgeren opnår ordinært arbejde eller en relevant virksomhedsplacering (virksomhedspraktik eller løntilskud) inden for fire uger fra opstart. En borger har tilknyttet en beskæftigelseskonsulent/mentor i op til 5 timer om ugen til intensiv afsøgning af borgerens muligheder, kompetencer, formåen og motivation mod at opnå det højst mulige aktiveringsomfang.

Udbudsområde 2: Opkvalificering hos en leverandør

Opgaven består i at sikre, at borgeren kommer i beskæftigelse eller får forbedret mulighederne for at komme i beskæftigelse. Desuden at unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse hurtigst muligt påbegynder en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse, eller bliver klar hertil.

Borgeren møder til undervisning i typisk 13 uger ad gangen som led i vejledning og opkvalificering i 1-37 timer/uge samt modtager individuel mentorstøtte.

FORLØB I TIPONI

Tiponi tilbyder mange forskellige forløb, der kan tilrettelægges individuelt. Aktivitetssammensætningen i et forløb afhænger af bestillingen og aftalen med sagsbehandler. Iht. rammeaftalen består indsatsen først og fremmest af et forløb med fremmøde/undervisning. Derudover er borger altid tilknyttet en mentor med det formål at støtte henimod det aftalte mål. Der er således mulighed for at tilknytte en beskæftigelseskonsulent, hvis det vurderes profitabelt for borgeren progression. Antallet af timer, samt mål og delmål for mentorens arbejde afhænger ligeledes af bestillingen, aftaler med sagsbehandler og kan reguleres undervejs i samarbejde med sagsbehandler. Udover selvforsørgelse er målet med indsatsen, at borgeren tager afsked med det kriminelle miljø, etablerer nye sunde netværk, får mere selvsigt og nye og mere hensigtsmæssige vaner, og nedbringer eventuelt misbrug.

JOBKLUB/SIDEWALK

Sidewalk er et afklarings- og udviklingsforløb, der støtter borgere med tilknytning til rocker/bandemiljøet til at opnå selvforsørgelse. Borgeren kan afhængig af behov indskrives i Sidewalk I, II, III eller IV, der dækker henholdsvis 10, 15, 20 eller 37 timer ugentligt efter et fast ugeskema. Der kan også, efter aftale, laves forløb, hvor borger er færre timer i Jobklub kombineret med en håndholdt mentorindsats. Undervisningen er som udgangspunkt en beskæftigelsesfremmende indsats, som er skemalagt og som indeholder nedenstående undervisningsmoduler. Undervisningsformen giver plads til afvigelser i forhold til borgernes konkrete behov.

UNDERVISNINGSMODULER

Uddannelses/Jobklub - CV, skole og virksomhedsbesøg	Personlig udvikling (Psykoedukation)	Magt, samfund, lov og systemer, rettigheder og pligter	Fængselsskader, Fængselsidentitet, Kriminalitetsidentitet
SMAART - Vredshåndtering	DAT - Konkrete mestringsstrategier	Kost, motion og mentalt velvære	Den kulturelle kløft og sprogbarrierer
Samtaletræning og personlig fremtræden	Uddannelsessystemet arbejdsmarkedsforhold	Økonomi og Budget, E-boks, A-kasse etc.	Forælderrollen - forældresvaret
Stresshåndtering og forebyggelse - Angst for fremtiden	Gruppesamtaler om misbrugsproblematikker	Introduktion til Mindfulness	Eliminering af gadesprog, empatisk kommunikation

RÅDIGHEDSFORLØB

Som modtager af kontant- og uddannelseshjælp, overgangsydelse eller dagpenge skal man stå til rådighed for arbejdsmarkedet. At stå til rådighed betyder, at en borger aktivt skal udnytte sine muligheder, for at blive selvforsørgende. Hvis borgeren ikke vil deltage i de tilbud eller aktiviteter, som jobcenteret fastsætter, kan det få konsekvenser for udbetaling af ydelsen, medmindre der er en rimelig grund.

Hvis Jobcentret er i tvivl, om en borger står til rådighed, kan Jobcenteret henvise til Jobklubben i Tiponi, med det formål at dokumentere, at borger er til rådighed i form af fremmøde. Her henvises borgere ofte til forløb med et højt timetal op til 37 timer.

Tiponi kan også tilbyde forløb under *Skærpet rådighedssanktion (LAS §40a)*. Hvis en borger ikke formår at møde, og igen uden rimelig grund ikke opfylder sin pligt til at stå til rådighed, kan Kommunen afgøre, at borger får en *Skærpet rådighedssanktion (LAS §40a)*. Her vil borgeren kun modtage ydelse for de dage, hvor borgeren møder op og deltager i de aktiviteter, kommunen beder om.

Alle rådighedsforløb tilrettelægges i samarbejde med sagsbehandler, og der er hyppig kommunikation mellem Tiponi og sagsbehandler om og med borger.

MENTOR

Alle mentorer har både baggrundsviden om og et unikt indblik i de forskellige kriminelle miljøer. De har alle fået uddannelse i bande/rocker-miljøets rekruttering og i de psykologiske og sociale mekanismer, der her er på spil. Indsatser og forløb i Tiponi er båret af et kontinuerligt opsøgende relationsarbejde.

Mentor står til rådighed for borgeren 24/7, da hovedparten af de visiterede borgere lever et liv, hvor de er vågne om natten og sover om dagen. Vi arbejder helhedsorienteret med borgerens udfordringer, der står i vejen for at opnå selvforsørgelse. Med afsæt i Tiponis Faglige Ståsted og baggrundsviden arbejdes med at motivere borger til at tage ansvar for egen situation. Derudover kan fokus f.eks. være på at støtte borgeren til at opnå struktur og stabilitet i hverdagen, at vejlede i økonomi og gæld, e-Boks, bolig mv., at understøtte personlig udvikling eller at støtte til eller tilbyde misbrugsbehandling og undervisning i vredeshåndtering.

BESKÆFTIGELSESKONSULENT

Hvis det vurderes nødvendigt enten af Jobcentret eller Tiponi, kan der tilknyttes en fast beskæftigelseskonsulent, som arbejder målrettet mod virksomhedsplacering. Der tilrettelægges et struktureret beskæftigelsesforløb, hvor borgeren kan deltage i jobklub og andre beskæftigelsesrettede indsatser, f.eks. træning i jobsamtale og samtale om, hvordan man agerer på en arbejdsplads og med arbejdsgiveren. Vi arbejder målrettet på, at den enkelte begynder i virksomhedspraktik, uddannelse, minijob, løntilskud eller ordinær beskæftigelse.

SAMARBEJDE

Samarbejdet mellem sagsbehandler og Tiponi er afgørende for arbejdet med borgeren. Her handler det både om udveksling af informationer, sparring og at få afstemt mål og retning. Samtidig medfører dette ofte, at borgeren oplever en ensartethed i udmeldingerne fra både sagsbehandler og leverandør, der medvirker til, at der kan komme fokus på den ønskede progression.

Vi har samtidig opmærksomhed på, at samarbejdet med eksterne faggrupper eks. læge, kriminalforsorg mv, skal fungere gnidningsfrit, da det er med til at optimere progressionen.

PRAKSISUNDERSØGELSE AF 14 CPR-NUMRE

Der er udtrukket samlet 14 cpr-numre til nedenstående praksisundersøgelse. Disse fordeler sig med fire på Udbudsområde 1 og ti på Udbudsområde 2. Erfaringer med de enkelte borgere er adskilt i to efterfølgende afsnit for henholdsvis Udbudsområde 1 og 2.

Figureerne i følgende afsnit bygger alene på denne erfaringsopsamlings datagrundlag omhandlende 14 cpr-numre. Datagrundlaget er lille, og vi kan derfor ikke konkludere noget generelt, men kun hvad der er gældende for disse 14 cpr-numre.

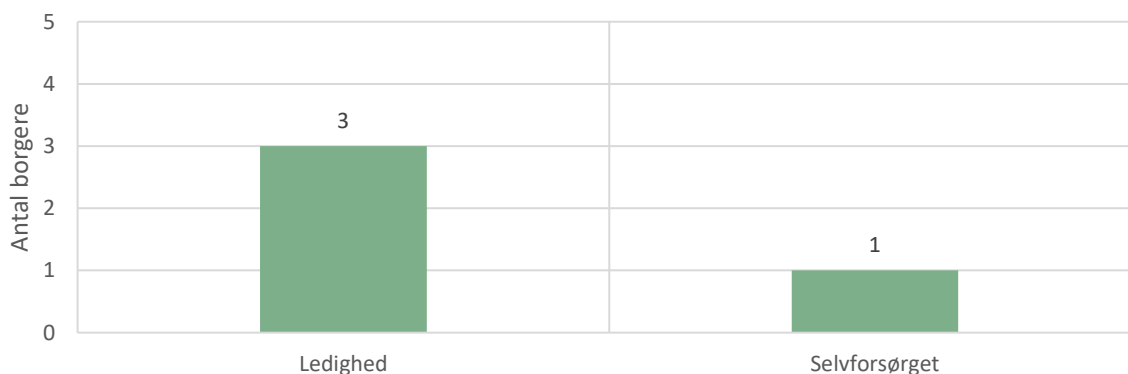
Borgerne er oplyst afsluttet i fem kategorier, der af København (CF) er defineret som følger:

- ✧ *Ledighed*: På dagpenge, kontanthjælp eller uddannelseshjælp
- ✧ *Selvforsørget*: Modtager ikke en offentlig ydelse, men er heller ikke registeret i uddannelse eller beskæftigelse.
- ✧ *Uddannelse*: På SU, elevløn etc.
- ✧ *Beskæftigelse*: Har en lønindkomst. OBS omfatter også unge, der modtager lærlingeløn
- ✧ *Førtidspension*: Er overgået til status som førtidspensionister.

De udvalgte CPR-numre har vi anonymiseret med betegnelsen; "Borger # [nummer for borger] . [nummer for udbudsområde] ([afgangsresultat])".

UDBUDSOMRÅDE 1

Her er der udtrukket 4 cpr-numre. Tre af borgerne er afsluttet til ledighed og én til selvforsørgelse. I forhold til overordnede formål med Udbudsområde 1, kan der være tvivl om, hvorvidt, i hvert fald to af borgerne, er henvist til rette tilbud.

Figur A: Fordeling af afgangresultat blandt borgere i forløb under Udbudsområde 1 (4 personer)

Borger #1.1 (Ledighed)

Borger var henvist til et mentorforløb med få timer; tre forløb á 13 uger fordelt over godt 10 mdr. Borger havde flere komplekse problemstillinger. Borger havde særligt psykiske udfordringer og blev forsøgt motiveret til at tage imod forskellige former for hjælp bl.a. psykiater, psykiatri og psykolog. Borger mente dog ikke selv at have et behov, men var samtidig ikke helt afvisende. Det lykkedes dog ikke at få borger motiveret til at møde til en samtale med psykolog eller egen læge; der blevet lavet konkrete aftaler, men borger meldte enten fra eller udeblev fra aftalerne. Borger havde efter eget udsagn udfordringer med at mødes personligt, og ønskede kun telefoniske samtaler. Sagen blev drøftet med sagsbehandler undervejs. Til sidst var der enighed om, at det ikke ville give mening at forlænge tilbuddet, da borger ikke samarbejdede. Her kan man være i tvivl, om forløbet var det rette, da borgers psykiske udfordringer overskyggende muligheden for det virksomhedsrettede.

Borger #2.1 (Ledighed)

I seneste sammenhængende forløb, skulle borger møde i Jobklub flere gange om ugen. I starten af forløbet fremstod borger motiveret og ville gerne i arbejde. Borger havde undervejs mere og mere fravær, og der blev kontinuerligt sparret med sagsbehandler. Både i Jobklubben og individuelt med mentor blev der arbejdet med borgers forståelse af systemet, og holdningen til selv at tage ansvar for egen situation. Oplevelsen var, at jo tættere man kom på noget konkret, jo mere undvigende blev borger. Der blev indberettet fravær ved udeblivelser. Henimod slutningen af forløbet (august 2021), møder borger slet ikke. Det var Tiponis oplevelse, at borger ikke var interesseret i at komme i beskæftigelse. Borger mødte ikke i sit tilbud fra jobcenteret. Derfor vejledte Tiponi til, at borger skulle henvises til et forløb, med det formål at blive rådighedsvurderet, hvilket også blev formidlet tydeligt tilbage til Jobcenteret. Forløbet blev på den baggrund ikke forlænget.

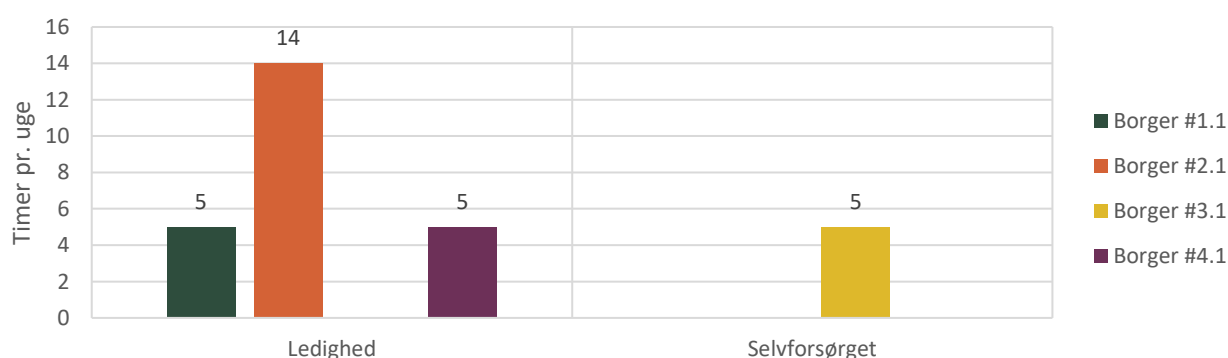

Borger #3.1 (Ledighed)

Borger var henvist til et forløb med mentor i få timer. Seneste forløb blev ændret til et 5 ugers virksomhedsrettet forløb. Borger havde nogle personlige forhold, der skulle tages hensyn til, bl.a. familieforhold i BBU-regi. Der blev været fundet flere praktikker, hvoraf borger påbegyndte et par stykker, men afbrød igen, grundet borgers personlige forhold. Andre har borgeren afvist, igen med henvisning til de personlige forhold. Det var ofte disse forhold, borger henviste til som forklaring på, ikke at kunne deltage i en praktik. Borger har derudover deltaget i Jobklub, samt været tilknyttet mentor. Der har været oplevelsen af en positiv progression; fra at borger slet ikke mente at kunne deltage, til at borger kom frem til godt at kunne se sig selv på arbejdsmarkedet. De personlige forhold fyldte dog rigtig meget og udgjorde ofte en barriere for borger. I slutningen af forløbet fandt borger ud af, med støtte fra beskæftigelseskonsulenten i Jobklubben, at borger gerne ville være elektriker. Det blev undersøgt hvilke muligheder, der var for dette, og borger tilmeldte sig selv uddannelse med opstart august 2022. Forløbet blev herefter afsluttet i Tiponi.

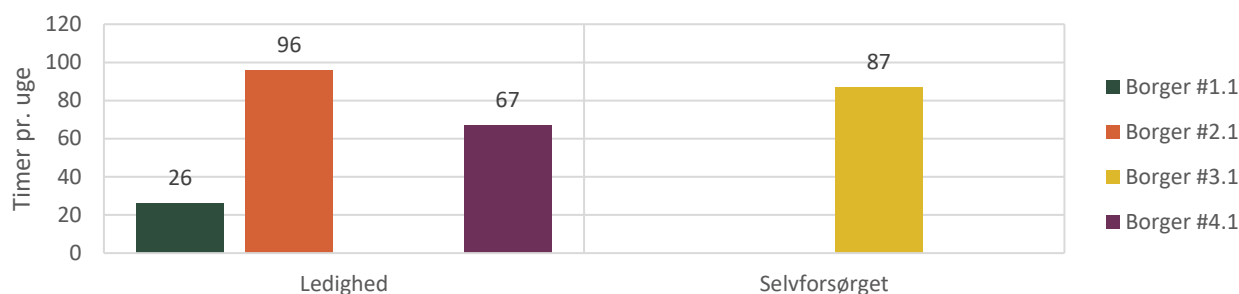
Borger #4.1 (Selvforsørget)

Borger var henvist til mentorforløb fra slutningen af 2020 til starten af 2022. Forløbene var med få timers mentorstøtte, med en lille variation i timetallet undervejs. Borger har fra start et stort ønske om at kunne leve et almindeligt liv fri af sit misbrug og med sunde bekendtskaber. Borger formåede imidlertid ikke at indordne sig under rammer, hvor der stilles krav og forventninger, ligesom borger ikke formåede at se et liv for sig uden alkohol. Samtidig formåede borger ikke at give slip på de negative miljøer på trods af uafbrudt støtte og samtaler. Det blev forsøgt at få borger i et forløb med Rusmiddelcentret, men grundet borgers generelle mistillid til 'systemet' samt borgers tilknytning til kriminelle miljøer og trusselsniveau blev det svært at møde og deltage i rusmiddelbehandling. Det blev vurderet, på baggrund af forløbet, at mulighederne for at komme i beskæftigelse var yderst begrænsede, idet borgers adfærdsmønstre, tankegange og strategier for selvbeskyttelse forekom uforenelige på en arbejdsplads. Forløbet afsluttes, da borger blev anholdt og sat i fængsel i et andet EU-land. Her kan man være i tvivl, om forløbet har været det rette, da udfordringer med bl.a. misbrug overskyggede muligheden for det virksomhedsrettede fokus.

Figur B: Tildeling af timer pr. uge i tilbuddet blandt borgere i Udbudsområde 1 (4 personer)

Figur B viser, at der ikke umiddelbart er sammenhæng mellem antallet af timer og borgers afslutningsresultat. Det kan give (spinkle) indikationer på, at den enkelte borgers forløb, med fordel kan tilrettelægges individuelt.

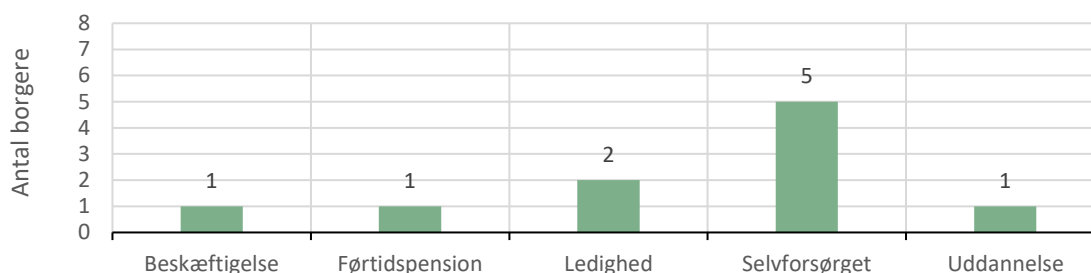

Figur C: Forløbets varighed (antal uger) blandt borgere i Udbudsområde 1 (4 personer)

Figur C viser, at der ikke umiddelbart er sammenhæng mellem længden af forløbet, og borgers afslutningsresultat. Ligesom figur B kan det give (spinkle) indikationer på, at den enkelte borgers forløb, med fordel kan tilrettelægges individuelt.

UDBUDSOMRÅDE 2

På Udbudsområde 2 er der samlet ti borgere udvalgt med fem forskellige afslutningsresultater. Fem afsluttet til *Selvforsørget*, to til *Ledighed*, én til *Beskæftigelse*, én til *Uddannelse*, og én til *Førtidspension*.

Figur D: Fordeling af afgangresultat blandt borgere i forløb under Udbudsområde 2 (10 personer)

Borger #1.2 (Ledighed)

Borger var henvist til et fastholdelsesforløb 2 timer ugentligt. Målet for borger var afklaring ift. arbejdsevne. Borger havde gennemgående mange smerter i både ryg, hofter og ben, hvilket gjorde, at borger ofte var sengeliggende. Borger havde særligt store problemer med sin ryg, og var i den forbindelse til Reumatolog. Her blev det konstateret, at borger havde diskusprolaps. Udover smerteproblematikker var borger også boligsøgende. Borger havde ikke egen bolig, men boede hos familie. Mentor støttede derfor også borger til at komme i gang med at søge bolig. Der var tæt samarbejde med sagsbehandler undervejs, da borger havde svært ved at overholde aftaler. Borger blev henvist til faste mødetider i et forsøg på at strukturere og motivere til at deltage aktivt i en afklaring. Borger mødte få gange og dukkede til sidst slet ikke op på trods af sanktioner fra K-kassen. Sagen blev drøftet med sagsbehandler, og det blev vurderet, at der skulle et andet tilbud til. Forløbet blev herefter afsluttet, da borger ikke kunne passe eller deltage aktivt i mentorforløbet.

Borger #2.2 (Ledighed)

Forløbet blev afsluttet efter en mentorindsats, hvor mentor først med relationsarbejde havde opnået en god relation til borger. Tiponis psykolog havde haft få samtaler med borger og sparret med mentor. Der blev leveret gennemarbejdet skriftlig dokumentation til sagsbehandler; både fra mentor og psykolog. Målet var, at sagen skulle for rehabiliterings-team. Sagsbehandler vurderede, at sagen kunne lægges op, og at borger havde behov for ro, indtil sagen kom for rehabiliterings-team. Mentorforløbet blev derfor afsluttet, og borger fik senere bevilget førtidspension. Her har det, der virkede, været både relationsarbejdet, tilgængeligheden og samarbejdet med sagsbehandler; særligt i forhold til brugbar dokumentation.

Borger #3.2 (Selvforsørget)

Borger var tilmeldt Jobklub/Sidewalk mandag til torsdag og skulle læse teori til køreprøve fredag. Borger mødte i Jobklubben som aftalt. Efter lidt tid begyndte borger at være mere deltagende. Borger ville gerne have et arbejde, men gav samtidig udtryk for, ikke at gide arbejde for under 30.000 kr. før skat, da det ikke gav mening ifølge borger. Borger var uforstående overfor, at Tiponi skulle registrere fremmøde. Borger henviste til tidligere tilbud hos anden aktør, hvor man kunne komme og gå, uden det blev registreret. Borger blev gjort opmærksom på, at al fravær rapporteres til Jobcentret. Oplevelsen var, at det der her fungerede var, at borger skulle møde dagligt. Dette pressede borger til at søge arbejde, da borger ikke ønskede at sidde i Tiponi flere timer og lytte til undervisningen. Borger ville tjene penge og blev selvforsørgende i job efter at have taget et vinduespudserkursus.

Borger #4.2 (Selvforsørget)

Borger blev henvist til et forløb på 30 timer på baggrund af tvivl om rådighed. På baggrund af borgers kriminalitetshistorik blev borger tilbudt at møde på andre lokationer. Borger mødte ikke, der blev indberettet fravær systematisk, og borger blev lukket på baggrund af manglende rådighed.

Borger #5.2 (Selvforsørget)

Bestillingen fra Jobcentret lød bl.a. på at lede efter konkrete arbejdsgivere, som kunne acceptere borgers særlige forhold, der ofte bevirkede, at det var vanskeligt at få arbejdsgivere til at tage vedkommende i praktik. Det viste sig at være meget vanskeligt at finde en arbejdsgiver til lige præcis denne borger, og samtidig udviste borger en uhensigtsmæssig adfærd i Tiponi. Borger var henvist til 30 timer med fremmøde 5 dage om ugen i Jobklubben. Borger møder i Tiponi få gange og forsøgte så at få lov til at gå hjem og slippe for at møde med begrundelse i at være syg. Da dette ikke har den ønskede effekt, optræder borger aggressivt både overfor medarbejdere og andre borgere. Andre gange forlod borger undervisningslokalet og forstyrrede medarbejdere og borgere i resten af Tiponi. Og yderligere lagde borger sig flere gange til at sove på en sofa. Her blev det vurderet det, i samarbejde med Jobcentret, at borger ikke var deltagende. Der blev indberettet fravær, hvilket borger blev orienteret om, men det havde umiddelbart ikke nogen effekt på borgers adfærd.

Borger opfordredes gentagende gange til at kontakte egen læge, for at få dokumentation på helbredsudfordringerne, hvilket borger ikke rigtigt var forstående overfor. Henimod slutningen af forløbet holdt borger helt op med at møde. Forløbet blev afsluttet, da borger skulle ind og afsone en fængselsstraf.

På trods af, at det ikke lykkedes at finde en arbejdsgiver og få borger virksomhedsplaceret, har der i forløbet været et godt og tæt samarbejde med sagsbehandler og Jobcentret. Alle har været enige om kursen for borger. Der har været ensartethed og enighed om, hvad der blev oplyst til borger, og hvem der stod for hvad. Dette medførte en ensartethed, der gjorde, at borger vidste præcis, hvad der forventedes. Betingelser og forventninger blev gentaget af alle, så borger ikke kunne være i tvivl, og det medvirkede til, at borger havde svært ved at løbe om hjørner med Tiponi og Jobcentret.

Borger #6.2 (Selvforsørget)

Efter opstart i mentorforløb forsøgtes det at motivere borger, men med lille effekt. Borger havde fra start meget modstand mod 'systemet' herunder Jobcentret og arbejdsmarkedet generelt. Borger blev mere og mere ustabil, og i samarbejde med sagsbehandler, blev det aftalt, at borger skulle i et forløb med fremmøde i Tiponis Jobklub. Dette med formål både at vurdere borgers rådighed, men også for at undersøge årsagen til det manglende fremmøde. Borger mødte ikke, og der blev indberettet fravær. Borger blev i samarbejde med sagsbehandler afsluttet og blev advaret om skærpet rådighed (LAS §40a).

Borger #7.2 (Selvforsørget)

Borger var tilknyttet mentor og ville gerne i uddannelse. Mentor støttede borger til at søge uddannelse som bygningskonstruktør. Borger blev afsluttet kort efter opstart på uddannelse, men det er uvist, om borger fortsatte sin uddannelse.

Borger #8.2 (Beskæftigelse)

Borger var tilmeldt et forløb med mange timer og krav om dagligt fremmøde. Denne borger var lidt ældre end de øvrige i Jobklubben. Borger ønskede ikke at sidde til undervisning i Tiponi, da borger følte sig malplaceret. Borger var selv med til at kontakte en arbejdsgiver og startede på arbejde hurtigt. Det at fremmøde dagligt pressede borger ud i hurtig beskæftigelse.

Borger #9.2 (Uddannelse)

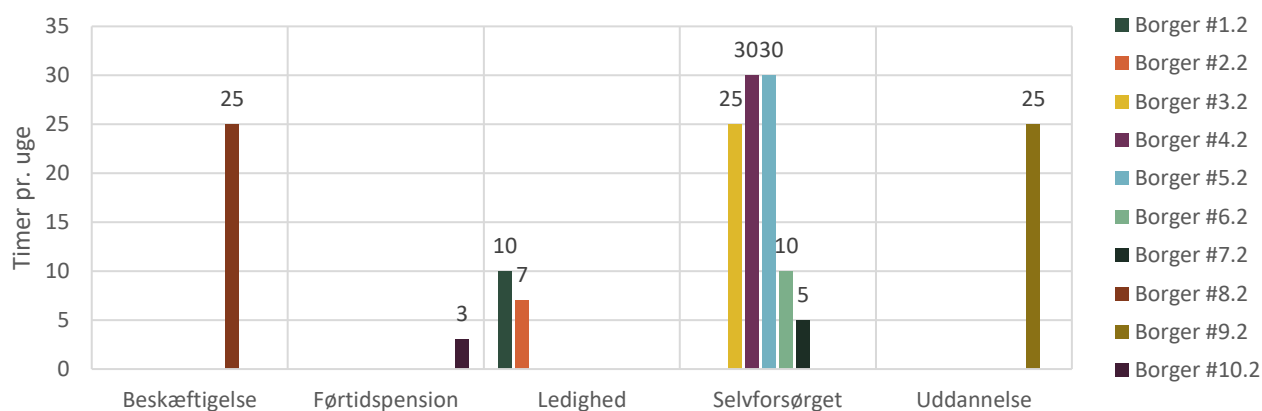
Borger var henvist til et forløb med fremmøde hver dag. Borger mødte ikke, og forløbet blev på den baggrund ændret til et skærpet rådighedsforløb (LAS §40a). Forløbet blev afsluttet, da borger tilmeldte sig uddannelse og SU. Borger var medlem af en kriminel gruppering og ønskede at fortsætte med dette. Kommunen var ifølge borger bare en "hovedpine" til sidst, så borger tilmeldte sig uddannelse og sagde 'farvel til systemet'. I dette tilfælde har det primært været de krav, der blev stillet og holdt fast i fra Jobcentret og leverandør, der medførte, at borger valgte noget andet; uddannelse.

Borger #10.2 (Førtidspension)

Borger var henvist til et forløb med mentortimer. Efter borger havde fået tilkendt førtidspension, blev dette ændret til et fastholdelsesforløb for at støtte borger med de ting, der skulle på plads i forbindelse med

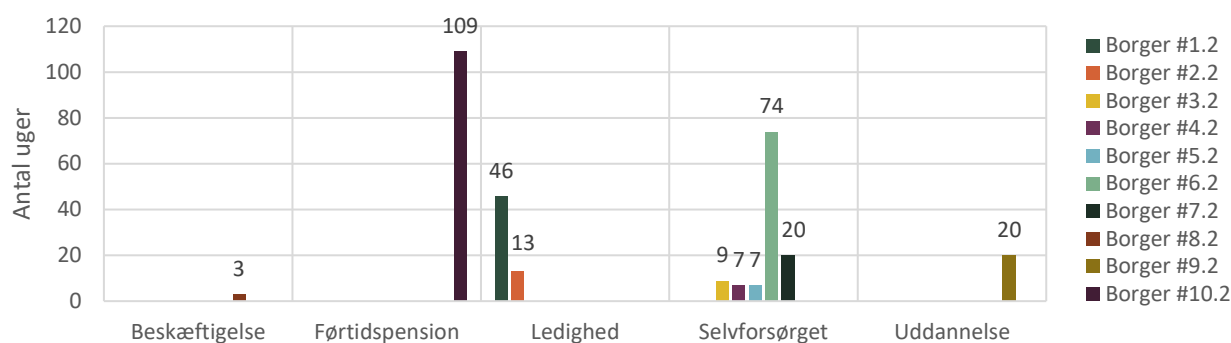
overgangen til førtidspension. Borger havde mange sociale udfordringer og et massivt alkoholmisbrug. Borger har været udadreagerende og aggressiv i Jobcentret, og borger havde ved opstart i Tiponi, en stor modstand overfor 'systemet'. Borger opførte sig dog aldrig aggressivt i Tiponi eller over for Tiponis medarbejdere. Sagsbehandler har fra forløbets start ønsket hjælp og støtte til at få borgers udfordringer dokumenteret, så sagen kunne komme for rehabiliterings-team. Der har i forløbet været lagt et stort arbejde i at danne en holdbar relation til borgeren. Dette både for at muliggøre målet om dokumentation til afklaring, men også for at gøre det muligt for borger, med mentors støtte, at deltage i de nødvendige møder med myndigheder herunder Jobcentret. I sidste ende lykkedes dette, og borger blev tilkendt førtidspension. I dette forløb har det været det lange seje træk med relationsarbejde, der har været afgørende. Samtidig har borgers adfærd i forhold til sociale udfordringer og misbrug medført, at det har taget lang tid at få tilvejebragt den nødvendige dokumentation, som i sidste ende medvirkede til, at borger endte på den rigtige forsørgelse.

Ovenstående 10 beskrivelser af borgerforløb viser tydeligt, at det er meget forskellige udfordringer, den enkelte borger står med. Samtidig viser de, at det enkelte afslutningsresultat kan dække over vidt forskellige afslutningsårsager. F.eks. kan *Ledighed* dække over en borger, der er på vej i uddannelse til en borger, der på baggrund af manglende fremmøde advares om skærpet rådighed, til en borger, der er klar til at blive forelagt rehabilitering-team, til en borger, der skal i et andet og anderledes tilbud. Og *Selvforsørget* kan dække over en borger, der er fængslet, til en borger, som melder sig ud og selv finder arbejde, til en borger, som lukkes af kommunen grundet manglende rådighed.

Figur E: Tildeling af timer pr. uge i tilbuddet blandt borgere i Udbudsområde 2 (10 personer)

Figur E viser, at der ikke umiddelbart er sammenhæng mellem antallet af timer og borgers afslutningsresultat. Ligesom figur B og C kan det give (spinkle) indikationer på, at den enkelte borgers forløb, med fordel kan tilrettelægges individuelt.

Figur F: Forløbets varighed (antal uger) blandt borgere i Udbudsområde 2 (10 personer)

Figur F viser, at der ikke umiddelbart er sammenhæng mellem længden af forløbet, og borgers afslutningsresultat. Ligesom figur B, C og E kan det give (spinkle) indikationer på, at den enkelte borgers forløb, med fordel kan tilrettelægges individuelt. En enkelt borger er afsluttet til beskæftigelse efter et meget kort forløb. Vi kan imidlertid ikke konkludere på dette spinkle grundlag, hvorvidt der er sammenhæng mellem et kort forløb og beskæftigelse.

ÅRETS TEMAER

SAMARBEJDE OMKRING PARALLELE PROCESSER I INDSATSEN (PSYKIATRI OG MISBRUG)

Både misbrugsproblematikker og psykiske udfordringer vil ofte stå i vejen for, at en borger etableres langvarigt på arbejdsmarkedet eller afklares til rette forsørgelsesgrundlag.

I Tiponi har vi generelt fokus på, om den enkelte borger har et misbrug og/eller psykiske udfordringer. Erfaringen er, at dette ofte er tilfældet hos målgruppen, og at en stor del af borgerne enten har et blandingsmisbrug, er selvmedicineret, har dobbeltdiagnoser, er fejldiagnosticeret eller en kombination af misbrug og en diagnose. Vores oplevelse er, at selvmedicinering kan være en konsekvens af ikke-diagnosticerede psykiske lidelser og manglende behandling.

MISBRUG

Støtte til rusmiddelbehandling

Som mentor omhandler vores støtte i forbindelse med rusmiddelbehandling oftest indledende motivationsarbejde til behandling, hvor borger orienteres om rusmidlers indflydelse og hindring for det liv, borgeren ønsker at leve. Vi har erfaret, at opstart i rusmiddelbehandling ofte kan være en længerevarende proces med lang ventetid, hvor der er risiko for, at borgerne mister motivationen. Derfor er den motiverende indsats op til behandlingsstart ofte afgørende for, at borgeren overhovedet opstarter behandlingen.

Når borger er motiveret for rusmiddelbehandling, omhandler samarbejdet bl.a. støtte til fremmøde i behandling i et relevant rusmiddelcenter, hvor det ud fra en geografisk placering er mest hensigtsmæssigt. Dette indebærer bl.a. støtte til kontinuerlig og stabil deltagelse, påmindelse om aftaler og i visse tilfælde at hente og bringe borgeren til behandling.

Erfarede udfordringer ved at anvende de traditionelle rusmiddelbehandlingstilbud

En stor del af målgruppen er udfordret i forhold til at anvende de traditionelle rusmiddelbehandlingstilbud, af varierende årsager. Dette kan f.eks. skyldes, at borgerne i målgruppen har et højt trusselsniveau grundet deres tilknytning til kriminelle miljøer og dertil rivaliserende grupperinger. Vi har ligeledes erfaret, at manglende motivation for at møde i Rusmiddelcentre kan skyldes:

- ✧ Generel mistillid til systemet
- ✧ Utryghed ift. at møde et nyt sted og vanskeligheder med at danne relationer til nye fagfolk
- ✧ Frustrationer over at skulle genfortælle sin historie (til adskillige fagpersoner)

Vi oplever, at især den del af målgruppen, som har en kombination af en psykisk lidelse og misbrug ikke tilbydes den rette hjælp, da de skiftevis henvises mellem misbrugsbehandling og psykiatrisk behandling. Denne erfaring bakkes op af Lægeforeningens rapport fra 2018: 'Styrk Psykiatrien Nu', hvor kun 17% af psykiaterne på sygehuset erklærer sig enige i, at patienter med psykisk lidelse og et behandlingskrævende misbrug får en god og velkoordineret behandling¹.

PSYKISKE UDFORDRINGER (HERUNDER UDOKUMENTEREDE PSYKIATRISKE LIDELSER)

I Sundhedsstyrelsens rapport fra januar 2022: 'Faglige oplæg til en 10-årsplan med fokus på bedre mental sundhed og en styrket indsats til mennesker med psykiske lidelser' belyses det, at kun omkring 26% af voksne med psykiske lidelser i alderen 19-64 år er i beskæftigelse.

Støtte til psykiatrisk behandling

Ved behov for psykiater støttes borger til at kontakte egen læge for henvisning. Hvis borger har behov for og samtykker til det, støtter mentor borgeren i at finde tid hos en psykiater med rette speciale. Graden af samarbejde afhænger af den enkelte borgers behov for støtte og den enkelte psykiaters indstilling til samarbejdet. Mentor agerer ofte bindeled mellem psykiatri, borger og Jobcenter.

Den generelle erfaring er, at et tværfagligt samarbejde mellem psykiatri, leverandøren og Jobcenteret er afgørende for borgerens situation og dokumentation til Jobcenteret.

Erfarede udfordringer ved at anvende de traditionelle psykiatriske behandlingstilbud

I Sundhedsministeriets talgrundlag for rapporten 'Nationale mål for sundhedsvæsenet 2021'² ses det, at 60 pct. af borgere i alderen 25-64 år er fastholdt i beskæftigelse seks måneder *efter*, de har fået en psykiatrisk diagnose³.

Vores erfaring med målgruppen i nærværende rammeaftale er, at en stor del af borgerne har svære psykiske udfordringer, som enten ikke er diagnosticeret eller fejldiagnosticeret, hvorfor de dermed ikke er i rette

---

¹ [lægeforeningens psykiatriudspil styrk psykiatrien nu - det vedroerer os alle.pdf \(laeger.dk\)](#)

² [Nationale mål for sundhedsvæsenet 2021 | Sundhedsministeriet \(sum.dk\)](#)

³ [Talgrundlag for Nationale Mål 2021.xlsx \(live.com\)](#) ark 'Fasthold_arbmarked_psyk'

behandlingsforløb i psykiatrien. Dette kan bl.a. skyldes, at en stor del af målgruppen har et igangværende misbrug, hvilket øger risikoen for fejldiagnosticering, ligesom det kan skyldes, at borgerens psykiske udfordringer kan tage afsæt i deres kriminalitetshistorik, f.eks., hvordan og i hvilken grad langvarig fængsling og tilknytning til dysfunktionelle miljøer har medført skader på borgerens funktionsniveau.

En manglende udredning for eventuelle diagnoser kan sandsynligvis være en barriere for, at borgeren afklares til rette forsørgelsesgrundlag, ligesom det er en barriere for en bæredygtig tilknytning til uddannelses- og arbejdsmarkedet.

Vi har desuden erfaret, at borgernes forløb i psykiatrien forsinkes af lange ventetider til udredning og behandling samt, at en korrekt diagnosticering af borgerne i lige netop denne målgruppe kræver specialiseret viden indenfor kriminalitetsområdet og de dertilhørende psykiatriske lidelser.

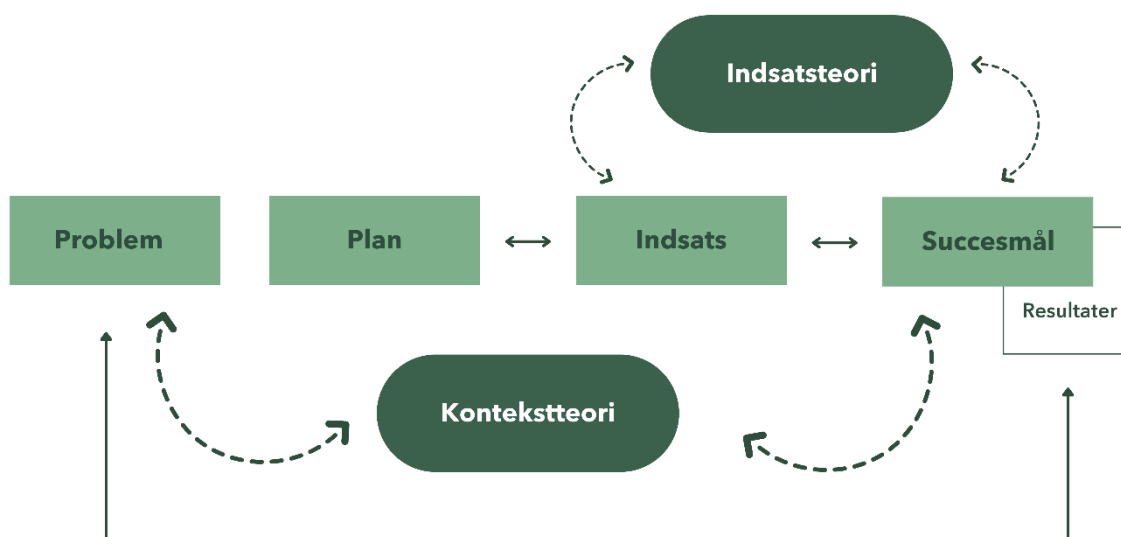

HELHEDSORIENTERET OG SAMMENHÆNGENDE BESKÆFTIGELSESTILBUD TIL BORGERE MED MISBRUG OG/ELLER PSYKISKE UDFORDRINGER

Sundhedsstyrelsen anbefaler: *”at der etableres et bedre og forpligtende samarbejde på tværs af myndigheder på sundheds-, social-, undervisnings- og beskæftigelsesområder, som understøtter udvikling og implementering af målrettede indsatser og generel øget opmærksomhed på, hvordan mennesker med psykiske lidelser støttes bedst muligt fx i uddannelses- og arbejdsmarkedssammenhæng”*⁴

Ligeledes anbefaler KL at: *”Fremtidens løsninger til mennesker med psykiske vanskeligheder bør tage afsæt i borgerens perspektiv og sikre et helhedsorienteret forløb på tværs af sektorer – herunder behandlingspsykiatri, socialpsykiatri og beskæftigelsesområdet”*⁵

Et bedre og mere helhedsorienteret samarbejde mellem kommunen og leverandørerne omkring beskæftigelsesindsatser for borgere i denne målgruppe, kunne således med fordel ønskes revurderet i forhold til det politiske fastbestemte regelsæt på området.

⁴ [10AARS_PSYK-PLAN.ashx \(sst.dk\)](#)

⁵ [kl01s109-priv-smn-personal-user-shell-folders-desktop-kl-indspil- styrket indsats til mennesker med psyk.pdf](#)

Model: Illustration af Sven Mørchs projektmodel (1993)⁶

Sven Mørchs hovedpointer i projektmodellen er, at man bør udvikle mål for det problem, der arbejdes med, før det besluttet, hvilken indsats, der forventes at føre til resultatet. En vigtig hovedpointe i modellen er desuden, at man er nødt til at have viden om de komplekse sammenhænge borgeren befinder sig i, og hvilken påvirkning de har på problemet (kontekstteori) samt viden om, hvilken indsats, der forventes at give de bedste resultater (indsatsteori), før indsatsen iværksættes.

Med baggrund i vores erfaringer og den tidligere beskrevet empiri på området ser vi, at det mest optimale for borgerens beskæftigelsesforløb ville være, hvis der var mulighed for at anvende en specialiseret psykiater og rusmiddelbehandling hos leverandøren.

Hvis denne løsning kunne muliggøres af lovgivningen på området, ville vi sikre borgerne mere effektive udrednings- og behandlingsmuligheder, og ligeledes skabe komplet sammenhæng mellem behandlingen og de sideløbende beskæftigelsesfremmende aktiviteter i forløbet. Borgeren ville således kunne tilbydes en helhedsorienteret indsats, hvor hver part arbejder med en fællesstruktur i forhold til problemet, den specifikke kontekst, den iværksatte indsats og de ønskede succesmål i et tæt samarbejde mellem de specialiserede fagfolk omkring borgeren.

HVORDAN ARBEJDES DER MED PROGRESSION I FORHOLD TIL JOB ELLER UDDANNELSE?

Det primære fokus er som udgangspunkt job/arbejdsmarked og uddannelse. Hvordan der arbejdes med dette, afhænger både af, hvilket forløb borger er henvist til, bestilling og dialogen med sagsbehandler og borgers fremmøde. I Jobklubben arbejdes der både i fællesskabet med at motivere og oplyse borgerne om muligheder og individuelt med at kigge på konkrete stillingsopslag/uddannelsesmuligheder, lave CV, skrive ansøgninger, branche afklare og kigge på virksomhedsplaceringer.

I mentorforløbene arbejdes der med at motivere borger. Her er der fokus på brancheafklaring og muligheder for enten virksomhedsplacering eller arbejde. Her er det en individuel vurdering samt dialog med sagsbehandler, der afgør, om der yderligere tilknyttes en beskæftigelseskonsulent.

Derudover arbejdes der intensivt med de udfordringer, som udgør barrierer i forhold til arbejdsmarkedet, da målet er at hjælpe borger til at blive varigt selvforsørgende.

---

⁶ Projektbogen: teori og metode i projektplanlægning, Sven Mørch, 1993

OPSAMLING, GENERELLE KONSTATERINGER OG ØVRIGE ANBEFALINGER

SAMARBEJDE

Det er generelt vigtigt med et tæt samarbejde mellem sagsbehandler og leverandør. Derudover er det vigtigt, at borger placeres i det rette tilbud med den rette bestilling. Her kan en forudgående dialog være en stor fordel. Kontinuerlig dialog om rette forløbssammensætning og timetal, har også indflydelse på resultatet. Generelt oplever vi et godt samarbejde med sagsbehandler og de enkelte afdelinger. Samarbejdet afspejles meget ofte i resultaterne med borgerne. Erfaringen er, at den fællessparring, der finder sted på regelmæssig basis med Specialenheden, er en god investering. Det er med til at optimere både arbejdet med den enkelte borger, og til at alle arbejder tydeligt i samme retning, hvilket er nødvendigt i arbejdet med målgruppen.

Den generelle erfaring er, at jo bedre samarbejde på tværs, des bedre resultat for både borgers situation og Jobcentrets dokumentation. Også i de sager hvor borger ikke er samarbejdsvillig, og hvor det ikke lykkedes at få borger til at indgå i et konstruktivt samarbejde. Her er erfaringen, at regelmæssig sparring er en god metode - både for arbejdet med den enkelte borger og for den faglige udvikling.

Derudover anses det for et godt udgangspunkt, hvis der er mulighed for at drøfte sagen, inden borger henvises til Tiponi. Så øges sandsynligheden for, at borger fra begyndelsen kommer i rette tilbud med rette timetal, og at bestillingen indeholder realistiske mål, så der fra start er enighed om, hvordan og hvilken retning, arbejdet med borger skal tage.

Dette understøttes af, at borgerne ofte har så komplekse og forskelligartede problemstillinger, at det er vores erfaring, at det enkelte forløb med fordel kan have individuelle elementer.

ANSVAR FOR EGEN SITUATION

Erfaringen er, at det giver mening at arbejde målrettet med at få borger til at tage ansvar. Her anvender vi ofte metoderne fra Tiponis Faglige Ståsted. Nogle gange tager dette længere tid, men erfaringen er, at det i sidste ende kan betale sig at bruge den tid. Det handler om at få borgeren til selv at tage ansvar for egen situation, og selv være med til at ændre på den. En af forudsætninger herfor er den gode relation og tillid. Der arbejdes kontinuerligt og konsekvent med dette i Tiponi, hvilket er det, der er med til at sende borgerne i den rigtige retning.

FASTHOLDELSE

Det er Tiponis erfaring, at fastholdelsesmentor, mentorstøtte i forbindelse med opstart i Job eller uddannelse efter borger er meldt af kontant- eller uddannelseshjælp, er en god investering. Borgerne har ofte ingen erfaring med en almindelig hverdag. Han/hun har behov for støtte og motivation i forhold til de udfordringer og usikkerheder, der her kan opstå. Dette kan være medvirkende til, at borger ikke opgiver, men fastholdes i det nye. Borgere, der har været i systemet længere, eller unge, der har levet på kanten og ikke er ressourcestærke, har det ofte svært ved at skulle leve et 'normalt liv'. Her er det Tiponis erfaring, at efterværn, i form af mentorstøtte et par timer om ugen, kan gøre en positiv forskel; særligt hvis det er en mentor, de kender og har en relation til i forvejen. Det giver borgeren en tryghed og mulighed for at søge hjælp, støtte og motivation ved behov i stedet for at give op.

Som leverandør foregår der også et samarbejde på systemniveau. I denne evaluering er bestillinger på de anvendte cpr-numre bestilt via Udbudsportalen (UP) – den tidligere bestillingsplatform. De borgere, der aktuelt er i forløb, er henvist via den nye Leverandørplatformen (LP). Vi oplever udfordringer med det nye system. Særligt med proceduren i LP, der er udformet til godkendelse af tilbud.

Der opleves udfordringer med proceduren, der er udformet til godkendelse af tilbud, særligt ift. tidsbegrænsningen hos først Jobcentret og efterfølgende leverandøren i den nye Leverandørportal. Dette kan potentielt få negative konsekvenser for borgerens progression og det relationelle arbejde, da Tiponi hverken kan eller må forsætte arbejdet med borgeren, uden en bestilling fra Jobcenteret, og derfor ikke deltage med støtte ved f.eks. borgers lægeaftale eller lignende i en given periode.

Vores erfaring fra andre kommunale samarbejder er, at denne problematik kan mindskes ved, at de oprindelige bestillingers varighed er af længere karakter – f.eks. 26 uger. En længere bestilling vil minimere risikoen for, at en forlængelse forsinkes af godkendelsesproceduren i Leverandørplatformen og vil samtidigt ikke udfordrer borgerne kognitivt, da de ikke konstant behøver at forholde sig til hvorvidt forløbet forlænges eller ej.

I praksis vil denne løsning kræve et tæt og kontinuerligt samarbejde mellem leverandøren og Jobcenteret, med henblik på at sikre gennemsigtighed omkring borgerens progression. Såfremt det konstateres at indsatsen ikke opfylder betingelserne for et profitabelt forløb for borgeren, afbrydes forløbet før tid.